

Posudek diplomové práce Tomáše Němečka „Modelování rizikivosti úvěrových portfolií“

Předložená práce je věnována modelům popisující úvěrové riziko bankovních portfolií.

První část diplomové práce je věnována přehledu změn v regulatorním prostředí. V návaznosti na přehled regulatorních pravidel diplomant zpracovává porovnání regulatorního kapitálového požadavku vůči požadavku kapitálu vyplivající z interního modelu rizikivosti úvěrového portfolia. Tento pohled činí diplomovou práci obzvlášť zajímavou pro praktickou aplikaci, protože poskytuje návod na splnění regulatorních požadavků nových připravovaných pravidel pro minimální kapitálové přiměřenosti bank a finančních institucí.

Dalším pozitivním přínosem diplomové práce je zpracování pozadí a odvození regulatorních funkcí rizikových vah pro úvěrové riziko jednoduchých úvěrových transakcí. Tyto funkce budou určovat citlivost kapitálového požadavku zejména v závislosti na bonitě dlužníků a zajištění jednotlivých transakcí, a proto budou přirozeně v středu zájmu finančního trhu.

Připomínky:

1. V diplomové práci je používán termín pravděpodobnost defaultu převzatý z anglické terminologie jako „probability of default“. V české terminologii ale již existuje zavedený výraz pravděpodobnost selhání, jež bych doporučoval pro autora používat v budoucích publikacích.
2. **Str. 17**, poznámka 10,
Poznámka odkazuje na doporučení Basilejské komise pro bankovní dohled z roku 1988, jak to autor uvádí na straně 12-13. Uvedenou formulaci, že dle Basel I pravidel je kapitálový požadavek „8% z velikosti expozice“ považuji za velké zjednodušení. Autor by měl tento odkaz blíže vysvětlit.
3. **Str. 17**, část 3.1 Přístup k výpočtu kapitálového požadavku
Chci uvést, že dále diskutované přístupy výpočtu kapitálového požadavku se týkají většinou jenom požadavku pro úvěrové riziko (kapitálový požadavek zahrnuje taktéž tržní a operační riziko), a to jenom pro jednoduché úvěrové případy, v zahraniční literatuře označované jako tzv „plain vanilla lending“. Popisované postupy taktéž nejsou obecně platné pro pohledávky ve stavu selhání.
4. **Str. 17**, část 3.1.1 Standardizovaný přístup,
Autor uvádí, že dle nových regulatorních pravidel (Basel II) pro standardizovanou metodu rizikové váhy se přiřazují podle externího ratingu dlužníka. Je potřeba ovšem zmínit, že primárně aktiva se rozdělují do několika skupin zejména podle typu dlužníka a typu operace, eventuálně zajištění nebo stavu delikvence (autor toto členění dále zmiňuje na str 19, odst. 1). Pro některé skupiny aktiv platí závislost rizikových vah na externím ratingu tak jak to autor uvádí, ale ne pro všechny. Pro skupiny kde externí rating obvykle neexistuje (např. retailové pohledávky), se riziková váha stanovuje plošně nebo v závislosti na jiných faktorech např. stupně krytí aktiv opravnými položkami.
5. **Str. 18**, část 3.1.2 IRB přístup, bod „5. Splatnost expozice (Maturity - M)“
Pro upřesnění jedná se o tzv. efektivní splatnost, neboli průměrnou splatnost obchodu vzhledem k jednotlivým finančním tokům, a tedy nikoliv o obvykle chápanou splatnost jako maximální dobu do vypršení obchodu. Ostatně na konci strany autor už používá termín efektivní splatnost.
6. **Str. 18**, část 3.1.2 IRB přístup, bod „základní IRB přístup...“
Autor uvádí, že v rámci tohoto přístupu instituce odhaduje jenom rizikový faktor „pravděpodobnost defaultu (PD)“. Pro upřesnění je nutné uvést, že toto pravidlo platí jenom pro určité typy klientů, ale pro retailový segment instituce musí disponovat s odhadem všech uvedených rizikových faktorů.

Diplomant v předložené práci prokázal mimořádné schopnosti analytického uchopení problému a jeho zpracování jak z hlediska obsahového, tak z hlediska formálního. **Velmi kladným rysem diplomové práce je** zpracování matematického pozadí obou modelů jak regulatorního tak interního pro měření úvěrového rizika. Připomínky uvedené ze strany vedoucího jsou spíše upřesňující vzhledem k jednoznačnému výkladu regulatorních pravidel a nikterak nesnižují hodnotu těžiště diplomové práce.

Předloženou práci **doporučuji k uznání za diplomovou práci.**

V Praze, 10. února 2006

Gabriel Marosí